

Komunikat M. K. P.

Międzypartyjne Koło Polityczne, stanowiące od października roku 1915 zrzeszenie na terenie Królestwa Polskiego świadomych powagi chwili dziejowej kierunków myśli politycznej polskiej, dążąc do osiągnięcia w wyniku wojny obecnej, niepodległego bytu państwowego na zjednoczonych ziemiach polskich, wyznawało zasadę zachowania neutralności, bacznego obserwowania toczących się wypadków i wyciągania stąd odpowiednich wskazówek co do taktyki politycznej.

Temi zasadami kierowane Międzypartyjne Koło Polityczne uchyliło się od spóudziału w redagowaniu opiewającej „życzenia Narodu Polskiego“ deklaracji, złożonej przez grupę 7-iu osób sferom miarodajnym w Berlinie i Wiedniu. W znacznej większości swojej M. K. P. nie podzielało treści rzeczzonej deklaracji, nie wyczerpującej uprawnionych aspiracji Narodu Polskiego. Na tem tle jednak, poczynając od października 1916 roku w Międzypartyjnym Kole Politycznym wynikły pewne różnice w zapatrywaniach poszczególnych grup politycznych co do taktyki M. K. P.

Po ogłoszeniu przez państwa centralne aktu z d. 5. XI. 16 r., zapowiadającego przywrócenie samodzielnego państwa polskiego, różnice w ocenie samego aktu jak również w zapatrywaniach co do potrzeby zastosowania odmiennej taktyki politycznej zaznaczyły się wśród 6-iu Stronnictw, do M. K. P. należących, tak dalece, iż dwa z nich: Stronnictwo Narodowe i Zjednoczenie Postępowe, usunęły się z Koła, szukając porozumienia z grupami, zajmującymi inne, niż M. K. P. stanowisko. Powstałe w tym czasie zrzeszenie stronnictw, „stojących na stanowisku aktywności w chwili obecnej“, czyni zabiegi o utworzenie Rady Narodowej, której zadaniem ma być „kierowanie polityką polską i reprezentowanie społeczeństwa wobec czynników obcych“.

M. K. P. usunęło się od spóudziału w Radzie Narodowej, upatrując zbyt wielką rozciągłość wysuniętego pojęcia „aktywności politycznej“. Organizacji tej, powołanej do życia bez zachowania proporcjonalnego udziału wszystkich kierunków polskiej myśli politycznej, ogniskującej się w stronnictwach, oraz organizacjach i instytucjach społecznych, powstałych z wyborów, M. K. P. odmawia prawa do „kierowania polityką polską“ w imieniu narodu, rozstrzygania o losach kraju i przybierania nie odpowiadającej istocie rzeczy nazwy Rady Narodowej.

Po ustąpieniu 2-u Stronnictw, M. K. P. w składzie Str. Polityki Realnej, Demokracji Narodowej, Polskiej Partji Postępowej i Zjednoczenia Narodowego zespała się tym mocniej w dążeniu i działalności, ześrodkowanej w hasło „Wskreszenia Niepodległej Polski“. Bezpośrednim przejawem oceny doniosłości tego zespolenia było przystąpienie do M. K. P. dwu nowych grup t. j. „Związku Niezależności Gospodarczej“ i „Stronnictwa Chrześcijańsko Demokratycznego“. Wszystkie zrzeszone stronnictwa i grupy, zachowując odrębność swych programów społecznych, dzielając jednak naczelną dążenia i obrany kierunek dróg taktycznych M. K. P., jednoczą się na gruncie ogólnej polityki narodowej.

Prócz tego do M. K. P. należy szereg otób bezpartyjnych, zajmujących w społeczeństwie wybitne stanowiska, oraz 5 t. zw. klubów prowincjonalnych, ogniskujących w sobie najpoważniejsze żywioły polityczne.

W stosunku do chwili bieżącej M. K. P. zajmuje stanowisko następujące:

1. W akcie z d. 5 listopada, zapowiadającym odbudowanie samodzielnego Państwa Polskiego, widzi M. K. P. czyn polityczny, wysuwający na widownię międzynarodową konieczność rozwiązania sprawy polskiej. W konsekwencji M. K. P. stwierdza, że stanowisko, zajęte przez Rosję i jej sprzymierzeńców w odpowiedzi na akt z d. 5 listopada, nie odpowiada niezłomnym i powszechnym dążeniom narodu polskiego do wskreszenia niepodległego bytu państwowego.

2. Oceniając dokładnie znaczenie aktu powyższego oraz wagę prac nad całkowitem odbudowaniem Państwa Polskiego, M. K. P. gotowe jest stanąć do czynnego udziału we wcielaniu w życie tych wszystkich zadań państwowo-twórczych, które mogą być organizowane niezależnie od względów i celów militarynych i z zabezpieczeniem niczem nieskrępowanej decyzji narodowej.

M. K. P. wyraża przytem przekonanie, że ustanowienie już obecnie rękojmi swobody opinii przez zapewnienie wolności prasy i zgromadzeń oraz nietykalności osobistej jest poważnym warunkiem do wykonania rzeczzonej wielkiej pracy państwowej.

Jednocześnie M. K. P. stwierdza, że dotychczasowa polityka władz okupacyjnych względem naszego kraju, godząca w podstawy jego bytu ekonomicznego, powinna ulegz zasadniczej zmianie.

3. Aby działalności powyższej postawić właściwy zakres, nadać powagę i uznanie społeczeństwa, należy założyć pod stopniową budowę Państwa Polskiego podwaliny praw zasadniczych, których opracowaniem może się zająć tylko zgromadzenie ustawodawcze, powołane do życia z wyborów, opartych na zasadach demokratycznych. Tylko takie zgromadzenie ustawodawcze będzie mogło powołać Rząd Narodowy do zorganizowania całości życia państwowego.

4. M. K. P. żywi głębokie przekonanie, iż w poglądach swych i dążeniach opiera się na olbrzymiej większości społeczeństwa polskiego, ożywionego gorącym pragnieniem wyzwolenia Ojczyzny, lecz umiającego stosować miarę krytyczną do pozornych sposobów uregulowania przyszłości narodowej, pojmującego, iż każda kropla krwi polskiej przelana być może tylko z dojrzałej i świadomej woli Narodu.

**Stronnictwo Polityki Realnej.
Stronnictwo Demokracji Narodowej.
Polska Partja Postępowa.
Zjednoczenie Narodowe.
Związek Niezależności Gospodarczej.
Stronnictwo Chrześcijańsko-Demokratyczne.**

Warszawa, dn. 27 listopada 1916 r.

1218. 1937

D25 IV.3.2/233

13/233